

WYROBY KOSMETYCZNE I PERFUMERYJNE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-87
	Wyroby kosmetyczne i perfumeryjne	6145-10
	Lakiery do włosów	Zamiast BN-65/6145-10
	Wymagania i badania	Grupa katalogowa 1416

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są lakiery do włosów, których głównymi składnikami są substancje błonotwórcze syntetyczne i alkohol etylowy. Norma nie dotyczy lakierów w opakowaniach aerozolowych, lakierów zawierających dodatek pigmentów barwiących (kolorowych) i lakierów zawierających naturalne substancje błonotwórcze (białka, proteiny, szelak itp.).

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Lakiery do włosów przeznaczone są do utrwalania fryzury.

2. OZNACZENIE

2.1. Sposób budowy oznaczenia. Oznaczenie powinno zawierać:

- nazwę LAKIER DO WŁOSÓW,
- rodzaj lub nazwę handlową, np. „FANTAZJA”,
- nr normy przedmiotowej.

2.2. Przykład oznaczenia lakieru do włosów „FANTAZJA”:

LAKIER DO WŁOSÓW „FANTAZJA” BN-87/6145-10

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Zestawienie wymagań i metody badań — wg tabl. 1.

Tablica 1

Lp.	Własności	Wymagania	Metody badań wg
1	2	3	4
1	Wygląd	klarowna lub lekko opalizująca ciecz bez osadu i zanieczyszczeń mechanicznych	BN-73/6145-24/03
2	Barwa	bezbarwna do jasnożółtej	3.5.2
3	Zapach	przyjemny, charakterystyczny dla użytej kompozycji zapachowej	BN-73/6145-24/03

cd. tabl. 1

Lp.	Własności	Wymagania	Metody badań wg
1	2	3	4
4	Rzeczywista masa lakieru w opakowaniu jednostkowym	dopuszczalne odchylenia w granicach $\pm 6\%$ od masy deklarowanej na opakowaniu jednostkowym	3.5.3
5	Odczyn pH	5,0 ÷ 8,0	BN-73/6145-23/04
6	Zawartość suchej pozostałości, $\%(m/m)$, nie mniej niż	5,0	BN-73/6145-24/08
7	Zawartość alkoholu etylowego, $\%(V/V)$, nie mniej niż	80,0	3.5.4

3.2. Okres trwałości. Lakiery do włosów opakowane i przechowywane zgodnie z rozdz. 4 powinny zachować własności podane w 3.1 przez 12 miesięcy od daty produkcji.

3.3. Program badań — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Rodzaj badań	Zakres badań		Wymagania wg
		pełnych	niepełnych	
1	2	3	4	5
1	Sprawdzenie wyglądu opakowania i jego znakowania	+	+	4.1 i 4.2
2	Sprawdzenie rzeczywistej masy w opakowaniu jednostkowym	+	+	tabl. 1 lp. 4
3	Sprawdzenie wyglądu, barwy i zapachu	+	+	tabl. 1 lp. 1, 2 i 3
4	Sprawdzenie odczynu pH	+	+	tabl. 1 lp. 5

Zgłoszona przez Instytut Chemii Przemysłowej
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej dnia 29 kwietnia 1987 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1988 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 10/1987, poz. 25)

cd. tabl. 2

Lp.	Rodzaj badań	Zakres badań		Wymagania wg
		pełnych	niepełnych	
1	2	3	4	5
5	Sprawdzenie zawartości suchej pozostałości	+	-	tabl. 1 lp. 6
6	Sprawdzenie zawartości alkoholu etylowego	+	-	tabl. 1 lp. 7

Znak „+” oznacza badanie, które należy wykonać.
Znak „-” oznacza badanie, którego się nie wykonuje.

Badania pełne należy wykonać w następujących przypadkach:

- w celu okresowej kontroli produkcji przynajmniej raz na kwartał,
- zmiany surowców, receptury lub technologii,
- badań rozjemczych,
- przerwy w produkcji trwającej dłużej niż rok,
- na żądanie organów kontroli i nadzoru.

Badania niepełne należy wykonać na każdej partii lakieru przedstawionej do odbioru.

3.4. Kontrola jakości

3.4.1. Skład i liczność partii. Partię stanowi dostawa lakieru w opakowaniach jednostkowych przedstawiona odbiorcy jednorazowo do odbioru, zawierająca co najmniej 100 sztuk i nie więcej niż 10000 sztuk opakowań jednostkowych.

3.4.2. Sposób pobierania próbek. Z każdej partii lakieru przedstawionej do odbioru należy pobrać do badań wg PN-83/N-03010 sposobem „na ślepo” liczbę opakowań jednostkowych wg tabl. 3.

3.4.3. Sposób przeprowadzenia badań. Badania należy przeprowadzić w dwóch grupach:

Grupa 1 — sprawdzenie wymagań wg tabl. 2 lp. 1 dla każdej sztuki pobranej wg tabl. 3 kol. 2 oraz wymagań wg tabl. 2 lp. 2 i 3 dla każdej sztuki pobranej wg tabl. 3 kol. 5.

Grupa 2 — sprawdzenie wymagań wg tabl. 2 lp. 4÷6 należy wykonać na średniej próbce laboratoryjnej.

Tablica 3

Liczność partii sztuk	Badania wg tabl. 2 lp. 1			Badania wg tabl. 2 lp. 2 i 3		
	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂	<i>n</i>	<i>m</i> ₁	<i>m</i> ₂
1	2	3	4	5	6	7
100 ÷ 150	20	2	3	3	0	1
151 ÷ 280	32	3	4	5	0	1
281 ÷ 500	50	5	6	5	0	1
501 ÷ 1200	80	7	8	5	0	1
1201 ÷ 3200	125	10	11	8	1	2
3201 ÷ 10000	200	14	15	8	1	2

n — liczność próbki sztuk.
*m*₁ — liczba kwalifikująca.
*m*₂ — liczba dyskwalifikująca.

3.4.4. Poziom kontroli — II ogólny wg PN-79/N-03021 dla badań wg tabl. 2 lp. 1. Specjalny S-2 wg PN-79/N-03021 dla badań wg tabl. 2 lp. 2 i 3.

3.4.5. Wadliwość dopuszczalna — maksimum 4%.

3.4.6. Wybór i stosowanie planów badania. Jednostopniowe plany badania dla kontroli normalnej — wg tabl. 3, wybór i stosowanie planów badania dla kontroli ulgowej i obostrzonej oraz warunki przejścia — wg PN-79/N-03021.

3.4.7. Przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Z pobranych zgodnie z 3.4.2 opakowań jednostkowych należy przygotować średnią próbkę laboratoryjną, stosując zasady podane w PN-67/C-04500. Masa średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić **co najmniej** 300 g. Pakowanie, przechowywanie i znakowanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-67/C-04500.

3.5. Opis badań

3.5.1. Sprawdzenie opakowania i jego znakowania należy wykonać przez oględziny nie uzbrojonym okiem.

3.5.2. Sprawdzenie barwy należy wykonać organoleptycznie w próbce ze szkła bezbarwnego o średnicy 10 ÷ 12 mm. Barwę ocenić oglądając zawartość próbki nie uzbrojonym okiem w świetle przechodzącym dziennym.

3.5.3. Sprawdzenie rzeczywistej masy lakieru w opakowaniu jednostkowym. Każde w wylosowanych wg 3.4.2 (tabl. 3 kol. 5) opakowań zważyć oddzielnie na wadze z dokładnością do 1 g. Następnie wylać z opakowania jego zawartość, przepłukać wewnątrz opakowanie trzykrotnie porcjami po około 15 ml alkoholu etylowego i po wysuszeniu w temperaturze 80°C zważyć ponownie z taką samą dokładnością. Rzeczywistą masę lakieru w opakowaniu (*X*) obliczyć w gramach wg wzoru

$$X = m_1 - m_2$$

w którym:

*m*₁ — masa opakowania z lakierem, g,

*m*₂ — masa pustego opakowania, g.

3.5.4. Oznaczanie zawartości alkoholu etylowego. Do kolby okrągłodennej typowego zestawu do destylacji pojemności 250 ml odmierzyć pipetą 25 ml badanego lakieru doprowadzonego uprzednio do temp. 20°C, dodać 75 ml wody destylowanej oraz wrzucić kilka kawałeczków pumeksu lub potłuczony porcelany. Następnie połączyć kolbę z chłodnicą z płaszczem wodnym. Chłodnicę zaopatrzyć w przedłużacz w postaci prostej rurki sięgającej do wnętrza kolby pomiarowej pojemności 100 ml, która służy jako odbieralnik destylatu. Kolbę ogrzewać niedużym płomieniem palnika gazowego lub elektrycznym płaszczem grzeijnym. Oddestylować około 70 ml cieczy, destylat ostudzić w temperaturze 20°C i kolbę dopełnić do kreski wodą destylowaną o tejże temperaturze. Destylat powinien być przezroczysty lub najwyżej lekko opalizujący. Następnie piknometrem oznaczyć w temperaturze 20°C gęstość destylatu z dokładnością do 0,0001 g i odczytać z tabel gęstości mieszanin etanolu z wodą (np. FP IV t. II s. 836) zawartość etanolu w procentach objętościowych. Odczytana wielkość pomnożona przez 4 daje procentową zawartość etanolu w badanym lakierze.

3.6. Ocena wyników badań

3.6.1. Ocena sztuki. Sztukę wyrobu (lakieru do włósów w opakowaniu jednostkowym) należy uznać za nie-

dobrą, jeśli nie przejdzie z wynikiem dodatnim chociażby przez jedno z badań wymienionych w tabl. 2 lp. 1 ÷ 3.

3.6.2. Ocena partii. Partię lakieru do włosów należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli w wyniku badań grupy 1 liczba sztuk niedobrych jest równa lub mniejsza od liczb kwalifikujących m_1 podanych w tabl. 3 kol. 3 i 6, a wyniki badań w grupie 2 są zgodne z wymaganiami normy.

3.7. Zaświadczenie producenta o wynikach badań. Na życzenie odbiorcy producent obowiązany jest dołączyć do każdej partii wysyłkowej lakieru do włosów zaświadczenie o wynikach ostatnio przeprowadzonych badań pełnych stwierdzające zgodność dostarczonej partii z wymaganiami normy. Stwierdzenie zgodności z normą może być umieszczone na dostarczonym dowodzie wydania wyrobu.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Opakowania jednostkowe. Opakowanie jednostkowe lakieru do włosów może stanowić butelka ze szkła bezbarwnego, matowego lub barwionego wg PN-80/O-79704 o zamknięciu zgodnym z BN-71/6410-08.

Opakowanie jednostkowe może być wyposażone w dodatkowe urządzenie do rozpylania lakieru.

Po uzgodnieniu z odbiorcą dopuszcza się inny rodzaj opakowań jednostkowych.

4.1.2. Opakowania transportowe stanowią pudła tekturowe wg PN-73/O-79402 z przekładkami zabezpieczającymi opakowania jednostkowe przed stykaniem się ze sobą o wymiarach zgodnych z PN-78/O-79021. Pudła należy zabezpieczyć przed przypadkowym otwarciem się podczas transportu poprzez oklejenie ich taśmą papierową powleconą klejem wg PN-75/P-50551, taśmą samoprzylepną z tworzyw sztucznych wg BN-79/6419-05 lub inną równorzędną. Opakowanie transportowe musi mieć wymaganą wg PN-86/O-79100 odporność na narażenia mechaniczne odpowiednią dla grupy 2, klasy A, odmiany a i rodzaju Z.

Po uzgodnieniu z odbiorcą i przewoźnikiem dopuszcza się stosowanie innego rodzaju opakowań pod warunkiem, że nie wpłyną one na obniżenie jakości produktu podczas transportu i przechowywania, a ich wymiary będą zgodne z PN-78/O-79021.

4.2. Znakowanie

4.2.1. Znakowanie opakowań jednostkowych. Na każdym opakowaniu jednostkowym należy umieścić w dowolnym układzie graficznym zgodnie z PN-73/C-04820 i PN-76/O-79251 napis zawierający co najmniej:

- a) nazwę i adres producenta,
- b) oznaczenie wg rozdz. 2,
- c) sposób użycia,
- d) cenę detaliczną.

4.2.2. Znakowanie opakowań transportowych. Na każdym opakowaniu transportowym należy umieścić napis w postaci nadruku, etykiety lub zawieszki zgodnie z PN-73/C-04820 i PN-85/O-79252 zawierający co najmniej:

- a) nazwę i adres producenta,
- b) oznaczenie wg rozdz. 2,
- c) liczbę opakowań jednostkowych,
- d) datę produkcji i okres trwałości,
- e) odpowiednie znaki ostrzegawcze,
- f) liczbę warstw ładowania,
- g) liczbę warstw składowania.

4.3. Przechowywanie. Lakier do włosów należy przechowywać w pomieszczeniach krytych o temperaturze od 8°C do 20°C i wilgotności względnej powietrza nie przekraczającej 65%. Opakowania powinny być zabezpieczone przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, ustawione w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od urządzeń ogrzewczych. Opakowania transportowe należy układać w stopy o maksymalnej wysokości nie więcej niż siedem warstw.

4.4. Transport. Lakiery do włosów opakowane zgodnie z 4.1 powinny być przewożone krytymi środkami transportowymi z zachowaniem warunków klimatycznych podanych w 4.2. Opakowania transportowe należy układać na całej powierzchni środka transportowego w stopy na wysokość nie więcej niż siedem warstw. Wolne przestrzenie należy wypełniać materiałem amortyzującym w taki sposób, aby ładunek tworzył zwartą całość zabezpieczoną przed przesunięciem i wzajemnym uszkodzeniem.

Przy przewozie transportem kolejowym i samochodowym należy stosować się do obowiązujących w tym zakresie przepisów¹⁾.

Produkt nie stwarza zagrożenia w transporcie i nie podlega przepisom transportowym dla materiałów niebezpiecznych.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-65/6145-10

a) zakres przedmiotowy normy zawężono do lakierów bezbarwnych na surowcach syntetycznych, rezygnując z precyzowania wymagań dotyczących lakierów zawierających dodatek pigmentów barwiących i lakierów na surowcach naturalnych,

b) stosownie do aktualnych receptur rozszerzono wymagania normy określające dopuszczalny zakres pH i obniżono zawartość suchej pozostałości do 5%,

c) wprowadzono tablicowy układ rozdziału „Wymagania i badania”,

d) wprowadzono podział badań na pełne i niepełne.

e) wprowadzono zasady statystycznej kontroli jakości do pobierania próbek do badań i oceny wyników badań partii,

f) powołano znormalizowane metody badań lakierów do włosów,

g) podano aktualne obowiązujące przepisy transportowe przy przewozie transportowym kolejowym i samochodowym.

3. Normy i dokumenty związane

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowywania próbek

PN-73/C-04820 Środki do prania i mycia, wyroby chemii gospodarczej oraz wyroby kosmetyczne i perfumeryjne. Wytyczne pakowania, przechowywania i transportu

PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbki

PN-79/N-03021 Statystyczna kontrola jakości. Kontrola odbiorcza według oceny alternatywnej. Plany badania

PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy

PN-86/O-79100 Opakowania transportowe. Odporność na narażenia mechaniczne. Wymagania i badania

PN-76/O-79251 Opakowania jednostkowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-85/O-79252 Opakowania transportowe z zawartością. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-73/O-79402 Opakowania transportowe tekturowe. Pudła

PN-80/O-79704 Opakowania szklane perfumeryjno-kosmetyczne. Butelki i słoiki. Wymagania i badania

PN-75/P-50551 Taśma papierowa powleczona klejem

BN-73/6145-24/03 Lakier do włosów. Określenie wyglądu i zapachu

BN-73/6145-24/04 Lakier do włosów. Oznaczanie wartości pH

BN-73/6145-24/08 Lakier do włosów. Oznaczanie suchej pozostałości

BN-71/6410-08 Opakowania z tworzyw sztucznych. Zamknięcia. Podział i określenia

BN-79/6419-05 Taśmy samoprzylepne z tworzyw sztucznych

Ustawa o prawie przewozowym z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz. Ustaw nr 53 poz. 272 z 1984 r.)

Regulamin Przedsiębiorstwa PKP o ładowaniu i zabezpieczeniu przesyłek towarowych (Dz. Taryf i Zarządzeń Komunik. nr 9 poz. 68 z 1985 r.)

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. w/s ładowania samochodów ciężarowych i przyczep (Mon. Pol. nr 24 poz. 123 z 1963 r. i nr 35 poz. 250 z 1968 r.)

Przepisy o ładowaniu wagonów towarowych. Załącznik II do umowy o wzajemnym użytkowaniu wagonów towarowych w komunikacji międzynarodowej RIV (Dz. TiZK nr 15 poz. 119 z 1981 r.)

4. Symbol wg SWW — 1324-231.

5. Autor projektu normy — dr Lechosław Boliński — Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa.